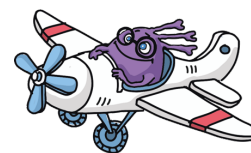

Kuarki – Traveller between wor(l)ds

manuál

1. Čo je aplikácia TBW a pre koho je určená?	1
2. V ktorých jazykoch je aplikácia dostupná?	1
3. Aká je štruktúra aplikácie?	1
4. Aké témy obsahuje aplikácia?	2
Človek	2
Život.....	2
Zem	3
Vesmír	3
5. Ako pracovať s aplikáciou?	3
5.1 Možnosti využitia aplikácie	3
5.2 TWB v škole – vo vyučovacom jazyku	4
5.3 TWB v škole – v jazyku, ktorým žiaci hovoria doma, alebo v cudzom jazyku	5
5.4 TWB doma – vo vyučovacom jazyku, domácom jazyku žiakov a/alebo v cudzom jazyku.....	5

1. Čo je aplikácia TBW a pre koho je určená?

TBW je mobilná aplikácia pre viacjazyčné deti od 10 rokov. Pomocou tejto aplikácie si deti rozšíria svoju slovnú zásobu a precvičia čítanie a písanie. Cieľom aplikácie je pomôcť preklenúť častú priepasť medzi jazykom v škole a jazykom v domácom prostredí a zároveň sprostredkovať čitateľom nové vedomosti zaujímavým a zábavným spôsobom.

Aplikácia pomôže aj deťom, ktoré sa učia cudzí jazyk a chcú si zlepšiť čítanie s porozumením.

2. V ktorých jazykoch je aplikácia dostupná?

TBW existuje v nemeckej, anglickej, litovskej, rumunskej, ruskej, slovenskej, slovinskej, maďarskej, tureckej a chorvátskej verzii.

3. Aká je štruktúra aplikácie?

Pri prvom prihlásení do aplikácie si dieťa zvolí profilový obrázok a používateľské meno. Dieťa si môže vybrať dva cieľové jazyky – prvý je ten, ktorý si chce precvičovať. Všetky texty, ako aj cvičenia sa zobrazia v tomto jazyku. Ako druhý jazyk si zvolí svoj materinský jazyk, prípadne ten, ktorý ovláda najlepšie – v tomto jazyku sa zobrazia preklady.

Aplikácia obsahuje štyri tematické okruhy. V každom z nich je množstvo otázok, ktoré deti rady kladú dospelým, spolu s odpoveďami. Niektoré slová v texte sú podčiarknuté, kliknutím na ne sa otvorí okno so zvukovou nahrávkou a prekladom do druhého jazyka. Po každom texte nasledujú cvičenia, ktoré majú deti povzbudiť k pozornému a sústredenému čítaniu. Taktiež si v nich zopakujú nové a problematické slovíčka a pochopia ich význam.

4. Aké témy obsahuje aplikácia?

Aplikácia zahŕňa štyri tematické okruhy::

- Človek
- Život
- Zem
- Vesmír

Človek

1. Koľko mám v skutočnosti rokov?
vajíčko – spermia – oplodnenie – embryo
2. Som jeden alebo sme viacerí?
bunky – baktérie – orgány – črevo – antibiotiká
3. Ako to, že nevykrvácam, keď si porežem prst?
krvný obeh – bunky – krv – cievy – krvné bunky – oxid uhličitý
4. Prečo niektoré veci zabúdam – a iné nie?
mozog – neuróny – bunky – hipokampus – operácia
5. Prečo platí, že učenie robí majstra?
mozog – neuróny – informácie – axón – myelín
6. Prečo sa cítim večer tak unavene?
hormóny – melatonín – mozog – predkovia
7. Prečo v tme nevidím žiadne farby?
mozog – informácia – zmyslová bunka – zrenica – šošovka – sietnica – čapíky – tyčinky
8. Prečo dostanem husiu kožu, keď mi je zima?
orgán – nervy – bunky – zamša – zárodočná vrstva – zrohovatená vrstva – melanín
9. Prečo každý človek vyzerá inak?
DNA – bunky – organizmus – tkanivo – molekuly – bielkoviny – gény
10. Prečo mi tečie z nosa, keď prechladnem?
imunitný systém – baktérie – vírusy – choroboplodné zárodky – obranné bunky

Život

1. Ako vznikol život na Zemi?
teória – živý tvor – bunka – jednobunkové organizmy – evolúcia
2. Prečo je na Zemi toľko rôznych živých tvorov?
Charles Darwin – živý tvor – šľachtenie – generácia – prispôsobenie – evolúcia – fosília – gény
3. Ako vznikajú fosílie?
fosília – evolúcia – mikrofosília – mikroskop – predok – dinosaurus – paleontológ – obojživelník
4. Prečo dnes už nežijú žiadne dinosaury?
dinosaury – cicavce – katastrofa – náraz meteoritu – mäsožravce – bylinožravce
5. Majú všetky živočíchy sex?
živý tvor – potomkovia – predkovia – nepohlavné/pohlavné rozmnožovanie – organizmus – mutácia – parazit
6. Čo jedia rastliny?
energia – glukóza – živiny – celulóza – minerály
7. Pochádzajú ľudia zo šimpanzov?
paleoantropológia – druh – šimpanzy – predok – evolúcia – potomok – fosília – vymrieť
8. Ktorý organizmus je najväčší na svete?
organizmus – dinosaurus – letokruh – rozmnožovanie – gény – potomkovia – huba – morská tráva
9. Používajú aj zvieratá nástroje?
nástroj – predok – termity – šimpanzy – druh – vrana

10. Prečo aj dnes dochádza k vymieraniu druhov?
druh – vymrieť – dinosaury – jednotlivec – životné prostredie – životný priestor – klimatické zmeny

Zem

1. Prečo prší?
kolobeh vody – atmosféra – skupenstvá – kondenzácia
2. Ako vznikli Alpy?
Alpy – zemské vrstvy – tektonické platne – kontinenty – erózia
3. Čo sa nachádza v strede Zeme?
zemské vrstvy – baktérie – zemetrasenie – seizmické vlny – tektonické platne – magma
4. Prečo sa striedajú ročné obdobia?
zemská os – severná pologuľa – južná pologuľa – severný pól – rovník – regióny – horizont
5. Prečo je obloha modrá?
atmosféra – energia – svetelné vlny – plyn – molekuly plynu
6. Prečo sa naša klíma mení?
klíma – klimatické zmeny – kolobeh uhlíka – oxid uhličitý – fosílna palivá – atmosféra
7. Prečo sú oceány slané?
oceány – sladká voda – slaná voda – čierni fajčiari – vyparovať sa
8. Z čoho je zložené všetko naokolo?
atóm – elektrón – protón – neutrón – molekula

Vesmír

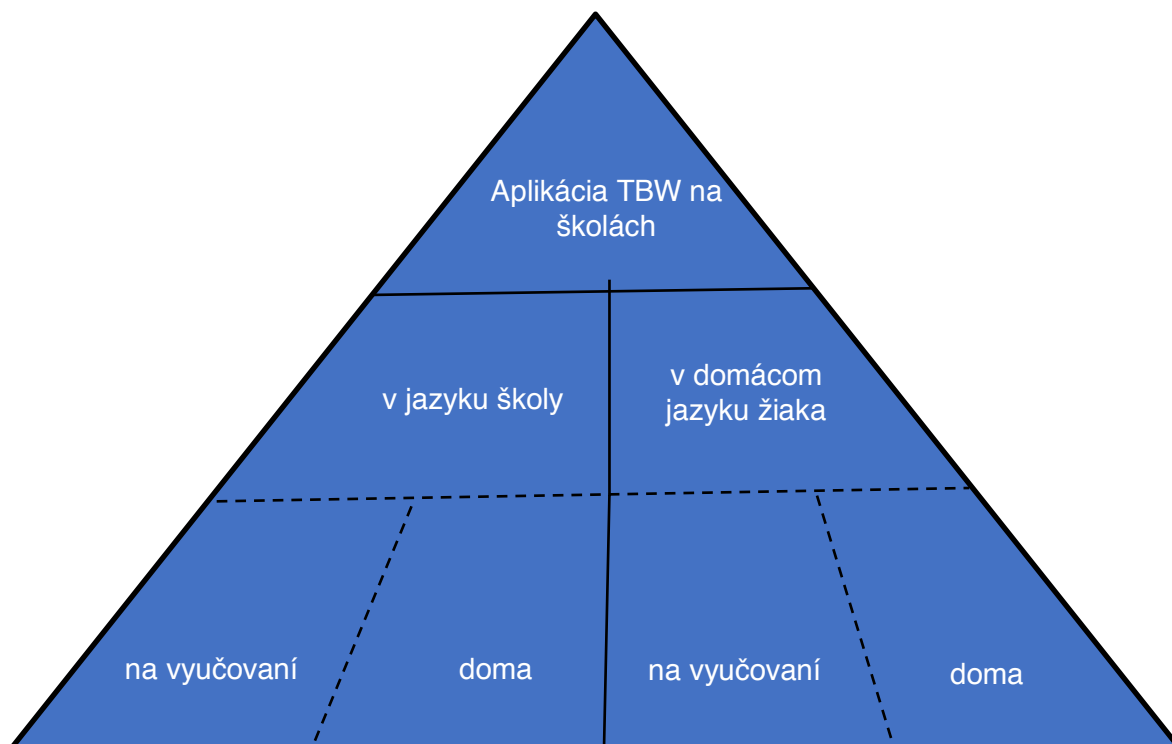
1. Prečo nepadneme do vesmíru?
fyzik – gravitácia – hmota – slnečná sústava – čierna diera – atmosféra – prílivy a odlivy
2. Prečo sa tvar Mesiaca mení?
atmosféra – kráter – vesmír – odrážať – spln
3. Aký starý je vesmír?
galaxia – hviezda – teória – energia – atóm – dinosaury – letopočet
4. Kde sa nachádza naša slnečná sústava?
planéta – teleskop – galaxia – gravitácia – svetelný rok – kozmická loď – priemer
5. Čo je to svetelný rok?
rýchlosť – svetelný rok – astronóm – teleskop – galaxia
6. Ktorá z planét v našej slnečnej sústave je najväčšia?
slnečná sústava – planéta – trpasličia planéta – plynná planéta – astronóm
7. Z čoho sa skladá vesmír?
atóm – galaxia – planéta – energia – gravitácia – čierna diera – hmota
8. Prečo je Slnko horúce?
slnečná sústava – hmota – galaxia – plyn – tlak – teplota

5. Ako pracovať s aplikáciou?

5.1 Možnosti využitia aplikácie

Aplikácia TBW ponúka v školskom kontexte široké spektrum využitia. Učitelia základných škôl, ale aj učitelia cudzích jazykov tak majú k dispozícii rôzne spôsoby, ako ju zaradiť do vyučovania. Nasledovná schéma zobrazuje tieto možnosti v podobe pyramídy:

Učitelia na základných školách môžu využívať aplikáciu vo vyučovacom jazyku školy alebo v niektorom z jazykov, ktorým žiaci hovoria doma (po nemecky, anglicky, litovsky, rumunsky, rusky, slovensky, slovinsky, maďarsky, turecky a chorvátsky), nakoľko je celý obsah k dispozícii vo všetkých menovaných jazykoch. Mnohostrannosť využitia sa navyše zvyšuje tým, že materiály možno v oboch prípadoch buď začleniť priamo do vyučovacieho procesu, alebo ich dať žiakom ako „doplnkovú domácu úlohu“.

Učitelia cudzích jazykov môžu obsah aplikácie TBW využívať klasicky alebo v rámci CLIL. V prípade CLIL sú možnosti obmedzené učebným plánom konkrétnej skupiny/ročníka, v klasickom vyučovaní cudzích jazykov sú možnosti o niečo voľnejšie a ponúkajú učiteľom väčší priestor na rozhodovanie.

Nasledovné príklady použitia sú zámerne formulované relatívne všeobecne a variabilne. Vzťahujú sa v prvom rade na situácie uvedené v schéme vyššie. V závere uvádzame ako doplnok niekoľko možností využitia aplikácie TBW v klasickom vyučovaní cudzích jazykov.

5.2 TWB v škole – vo vyučovacom jazyku

Vo vyučovaní napríklad prírodných vied či všeobecných znalostí možno použiť relevantné témy ako doplnok alebo alternatívu ku klasickému vyučovaniu. Výhodou používania aplikácie v jazyku školy je skutočnosť, že učiteľ môže žiakom v prípade potreby pomáhať, radiť či diskutovať s nimi o jednotlivých témach. Šikovnejší žiaci si môžu po vyriešení zadaných úloh rozšíriť a prehĺbiť znalosti k danej téme. Možností sa ponúka viacero:

1. Vhodné materiály z aplikácie vo vyučovacom jazyku možno začleniť priamo do vyučovania ako **doplnok**.
2. Ako **alternatívu** si môžu žiaci zbežne prečítať text vo vyučovacom jazyku. Získajú tak prehľad o tom, aké informácie text obsahuje (obrázky a text). Následne sa môžu s ostatnými žiakmi podeliť o svoje dojmy z textu a vizuálnych informácií.
3. **Šikovnejší žiaci** si môžu ako doplnkovú úlohu prečítať text vo vyučovacom jazyku a vyriešiť k nemu príslušné úlohy.

Uvedené príklady možno realizovať v rôznych sociálnych formách. Žiaci môžu pracovať samostatne, vo dvojiciach alebo v malých skupinkách. Je pritom potrebné zohľadniť homogenitu alebo heterogenitu dvojíc či skupín, v závislosti od vytýčeného cieľa.

5.3 TWB v škole – v jazyku, ktorým žiaci hovoria doma, alebo v cudzom jazyku

Po prebraní danej témy vo vyučovacom jazyku môže učiteľ zadať žiakom úlohu prebrať tú istú tému v aplikácii vo svojom domácom jazyku, prípadne v inom jazyku. To, že učiteľ väčšinou neovláda jazyk, ktorým viacjazyční žiaci hovoria doma, nie je prekážkou, pretože aplikácia ponúka priamu spätnú väzbu o správnosti odpovedí.

1. Relevantné materiály z aplikácie možno začleniť priamo do vyučovania ako **doplnok**. Žiaci používajú aplikáciu paralelne vo svojom domácom jazyku, v cudzom jazyku alebo – ak tento nie je k dispozícii – vo vyučovacom jazyku. Týmto spôsobom všetci preberú tú istú tému, s tými istými textami a úlohami, rozdiel je len v jazykovej verzii aplikácie.
2. Ako **alternatívu** si môžu žiaci zbežne prečítať text a získať tak prehľad o tom, aké informácie text obsahuje (obrázky a text). Následne sa môžu s ostatnými žiakmi podeliť o svoje dojmy z textu a vizuálnych informácií (ústne, vo vyučovacom jazyku). Týmto spôsobom sa posilňuje ich schopnosť tlmočiť informácie z jedného jazyka do druhého.
3. **Šikovnejší žiaci** si môžu ako doplnkovú úlohu prečítať text vo svojom domácom jazyku a vyriešiť k nemu príslušné úlohy. V prípade záujmu môžu použiť verziu v inom jazyku alebo v jazyku školy. V tomto prípade ide o individuálne posilňovanie jazykových zručností.

5.4 TWB doma – vo vyučovacom jazyku, domácom jazyku žiakov a/alebo v cudzom jazyku

Potom, čo žiaci preberú tému vo vyučovacom jazyku v škole, môže im učiteľ zadať úlohu oboznámiť sa s touto témou cez aplikáciu aj v ich domácom jazyku, príp. v cudzom jazyku, podľa stanoveného cieľa. Hoci žiaci už tému poznajú, texty v aplikácii (alebo prinajmenšom jazyk textov) sú pre nich nové a práca s aplikáciou môže pre nich znamenať ďalšiu výzvu alebo prehĺbenie vedomostí. Keďže odbornú slovnú zásobu už poznajú, prostredie aplikácie a atraktívne vizuálne znázornenie im pomôže uvedomelejšie pracovať s témou a prehĺbiť si znalosti. Pomocou priamej spätnej väzby si sami overia správnosť odpovedí. Nakoniec môžu ostatných žiakov nabádať, aby si aj oni prečítali texty a sami používali aplikáciu, napr. tým, že pre spolužiakov vyrobia plagát na danú tému, počítačovú prezentáciu, kvíz (napr. cez cahoot.com) alebo zorganizujú diskusiu atď.

1. Ako **doplnok** možno konkrétne materiály z aplikácie používať doma, hneď potom, čo deti preberú danú tému v škole:
 - a. *Žiaci použijú verziu vo vyučovacom jazyku.* Takto si prejdú tú istú tému, len s inými textami a úlohami, čím si prehĺbia znalosti obsahu aj jazykové zručnosti.
 - b. *Žiaci použijú verziu vo svojom domácom jazyku* – ak je tento k dispozícii. Takto si prejdú tú istú tému, len s inými textami a úlohami a predovšetkým v inom jazyku, v tom, ktorým rozprávajú doma. Tým si bezprostredne prehĺbia znalosti obsahu, ako aj svoje jazykové zručnosti v domácom jazyku.
 - c. *Žiaci použijú verziu v cudzom jazyku, ktorý sa učia v škole, napr. v angličtine alebo nemčine.* Rozvíjajú si tak jazykové zručnosti, a to pomocou textov, ktoré sú nielen obsahovo veľmi zaujímavé, ale aj šité deťom na mieru. Téma, ako aj jazyková náročnosť môžu síce presahovať ich momentálnu úroveň, avšak názorné ilustrácie, atraktivita mobilnej aplikácie a v neposlednom rade aj medzinárodné termíny v textoch (baktérie, dinosaury...) im pomôžu získať z textov určité poznatky. Texty sprevádzajú úlohy, ktoré majú žiaci vyriešiť, vďaka čomu si zdokonalia čítanie s porozumením a ďalšie jazykové zručnosti.
2. Ako **alternatívu** si môžu žiaci prečítať text (vo vyučovacom jazyku alebo podľa želania a možností v jazyku domáceho prostredia) a získať tak prehľad o tom, aké informácie text obsahuje (obrázky a text). Následne môžu vytvoriť plagát alebo krátku prezentáciu vo vyučovacom jazyku a informovať

na ďalšej hodine ostatných žiakov o „prečítaných“ textoch. Týmto spôsobom sa posilňuje ich schopnosť tlmočiť informácie z jedného jazyka do druhého.

3. **Šikovnejší žiaci** si môžu ako doplnkovú úlohu prečítať text vo svojom domácom jazyku a vyriešiť k nemu príslušné úlohy v domácom, vyučovacom alebo inom jazyku, podľa záujmu. V tomto prípade ide o individuálne posilňovanie jazykových zručností.

Tento krátky popis mnohostranného využitia aplikácie vo vyučovaní a doma ponúka pedagógom širokú paletu možností. Treba však podotknúť, že aplikácia je využiteľná aj v rámci samoštúdia cudzieho jazyka, resp. jedného z ponúkaných jazykov. Vtedy ponechávame v prvom rade na samotných žiakoch rozhodnutie, čomu sa chcú venovať.

Uvedený zoznam nie je vyčerpávajúci, ale naznačuje rad možností, ako túto mobilnú aplikáciu využiť vo vzdelávaní.

Ako záverečné krédo ešte dodávame:

Nápadom a kreativite učiteľov sa medze nekladú – len použiť ich musia oni sami!

